

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rasta male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pod.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; li u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šljaju poštarom naplatnicom (sašegno postale) lma, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu plam, za koje se na plaću poštarine, ako se izvana napislo: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju nko se i ne tiskaju. — »NAŠA SLOGA« izlazi svakog četvrtka i l celom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Najbližegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštom stoje 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 250 na za pol godina. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Molimo p. n. gg. predplatnike, kojim izliče koncem ovoga mjeseca predplata, da ju izvole za dobe obnoviti, inače će njim se list obustaviti. Sjećamo ujedno sve naše ljetošnje i prijašnje dužnike, da učine čim prije svoju dužnost jer nije liepo list primati a neplaćati ga.

Uprava „Naše Sloga“.

U oči izbora.

Dne 7. t. mj. birati će narod koparskog i voloskog kotara po svojih izborničkih trojicu zastupnika na zemaljski sabor u Poreču. Kazali smo više putah na ovom mjestu za što je narodu u teku jedne godine birati u istih mjestih po dva puta. Naši narodni protivnici, dotično njihovi pravci u porečkom saboru dobacili narodu rukavicu potjerav zakonito izabrane naše zastupnike kući. Narod je prihvatio dobašenu mu rukavicu, on je prihvatio mejdan, da se omjere sa svojim protivnicima.

Drugom polovicom prošloga mjeseca obavili se izbori izborničkih (fiducijarah) u obih kotarih. Uspjeh izbora poznat je našim čitateljom. Iz prvo borbo iznašao je naš narod pobjedonosan. Protivnik upotriebiv svo moguće spletke, uvidio napokom, da mu je uzaludna borba proti istini i pravici pa se povukao u svoj brlog. Nu on taj nemiruje. Dolaze nam glasovi, osobito iz koparskoga kotara, da će naši protivnici pokušati jošte svoju sreću, da će napeti poslednje

sile, da nas na dan izbora zastupnikah iznenade. Oni će poprimiti opet stara sredstva, strahovanje i klevetanje a gdje to ne pomože, preostaje jošte novac.

Kad nebi znali, kolikim je oduševljenjem narod birao svojo fiducijara, kad nebi bili sami žali i vidjeli, koji je narod ogorčen na sve one, koji ga primoraše, da opet žrtvuje svojo dragocjeno vrijeme i novac radi novih izborah, kad nebi poznali ono značajno i poštone mužavo, koje je narod svojim povjerenjem prošlog mjeseca odlikovao, tad bi se zbilja morali pobojati za konačni uspjeh izborah. Al ovako čekamo mirnom dušom 7. junija. Naša pravedna, naša sveta stvar nemože i nesmije podleći pa makar digli naši narodni protivnici proti nam sve paklenske sile.

Kao što je Hrvat Istro dne 22. augusta p. g. tožko uzdisao radi nepravde nanešene njegovim zastupnikom, njegovim pouzdanikom, tako će 7. t. m. ponosno uzdignuti glavu te doviknuti gospodi u Poreču: »*Eto vam gospodo nove jabuke; niste htjeli dobrovoljno primiti prvu a vi morate primiti ovu, koja se ne razlikuje ničim od one. Gospodari ste povratili nam ju opet, nu znajte, da ćemo vam ju poslati natrag i po sto putah.*« Tako poruča ogorčen narod porečkoj gospodi u na njoj je, da počini novo nasilje proti kojemu neimamo drugog oružja, nego naš prezir i probudjenu narodnu svijest.

Mi pozdravljamo radostno unapried onaj nedaleki dan, kad će se orit vesela pjesma u dvih istarskih kotarih, kad će tu narodna svijest za dati poslednji udarac nepravdi i nasilju,

kad će oduševljen narod klicati: »*da živu narodni zastupnici!*« Veselju tomu pridružit će se svim srcem sav hrvatsko-slovenski puk Istre; s njim će se radovati svaki prijatelj prava i istine a tomu veselju pridružujemo se i mi kličuć srdačan: *živili sviestni birači! živili čelik izbornici! živili narodni zastupnici!*

Gojenje blaga.

Iz Voloskog kotara.

Gdje je pravih prijateljah puka, onde postoje gospodarska društva. To društva nastoje, da kmet napreduje; da pametnije obdela zemlju, da goji bolje pasmine ovacah, govadah i konjah, da se udruži za strenje, da poboljša senokoše — i sto drugih dobrih stvari.

Naukom i pomoću takovoga društva kmet bolje prožive, laglje plati plaćila i privradi štogod noveca za druge potreboće. Kmetljaka družba u Ljubljani i one stare »Novice« učinile su, da u Kranjskoj zemlji najdemo dosta tvrdih, razumnih i svakomu dobromu napredku pripravnih seljakah.

Pitajmo se, kako je u Istri? U Istri obstojalo je više godinah neko gospodarsko društvo. Velika većina Istarskoga puka nije ga poznala ni po imenu. Čemu nam društvo, koje skmetom nije znalo ili nije htjelo govoriti u hrvatskom jeziku, kojega kmet govori?

To društvo dobivalo je pomoć od carsarske vlade. Red bi da je vlada uviknila, kako one noveca hita u mora, jer je zadnjih godinah davala pomoć tomu društvu, ali pod pogodbom, da to ili ono učini.

Napokon uvidilo se je, da gospodarsko društvo za Istru nema stalne klice i vlada ga je razvrgla. — Sad se pita, hoće li poći na bolje ili na huje.

Talijanska strana Istre učinila je siasko sa svojom kmetijskom družhom, koja je svagde potrebita, ali nigde kako u Istri.

Kad su se ono pred par godinah neke hrvatske obćine Istarske poklonile cesaru u Pull, zaprosile su ga i to, neka se vlada bolje pobrine, da se naše kmetstvo stanje poboljša.

Od onoga vremena nešto se je učinilo, a nadamo se, da neće ostati pri ovom, nego da će se za Istru u buduće štogod više trošiti.

Za oplemenjenje konjah mnogo godinah već daju se darovi i drže se ždrebarnice (stalloni).

Ali ima dosta kraja po Istri, gdje se konj nadržli, jer nije tomu prilika, a govoda i ovca mogu se dobro gojiti.

Pred dva godine dno je u obćinu Klauu (kotar Volosko) junca muredolske pasmine. Nuka korist već se uvidja od toga kod onih gospodarah, koji su nastojali uzgojiti dobre križance od toga junca i domaće pasmine.

Prošle godine dozvolilo je ministarstvo poljodjelstva odpisom od 22. maja 1873. br. 6520 svotu od 1200 for. za oplemenjenje govadah i ovacah.

Timi novci kupilo se je 4 junca muredolske pasmine (Mürzthal) i podelilo sve po jednoga: u *Materiju* (Volosko) Franu Babudaru, u *Muletoče* (Volosko) Antonu Stanicu, u *Krk Pozzu-Balbi*, i napokon u *Pazin*.

Zatim je namestništvo u Tratu dalo kupiti deset onovah (prazi) iz Ugovice u Koruškoj. Blago je veliko, ima tanku vunu, klapuste ušesa i bez rogovah je. To je bergumaska pasmina, koja se u Kranjskoj goji preko 40 godinah i daje dobro pleme.

Prazi su porazdieljeni ovako:

Kotar Volosko: Poljana-veprinac: Franu Vidoviću, Vasanska: Ivanu Kustirinu, Klaua: Antonu Laglaji, Skalnica: Ivanu Simčiću.

Kotar Koparski: Lanišće: Ivanu Smaku, Bergudac: Bartolu Rabaku.

Kotar Pazinski: Učka: Antonu Peručiću, Vranja: Ivanu Pikelicu, Brest: Matu Frančiću.

PODLISTAK.

Odkup lošinjskih ostrvah.

Većkrat učinismo oprezne naše prijatelje, da paze na sve i svaka, koja se događaju u pojedinih naših kotarih i da nas, gdjegod im se bude nužnim činiti, obavijeste ili kojim dopisom ili privatnom višću za porabu našeg uredništva. Istina je, da se mi do danas nemožemo gledete toga pohvaliti, a ipak svako rad čita stvari tičuće se njegova okružja i veseli se, kada u pravednom svom gnjevu napišemo kojegod trpku na nepodobštine naših protivnikah. Nekakvo mrtvilo, nekakvo duševno snatrenje spopalo je razne prijatelje, da nam se je zbilja čuditi. Tko čita porečku krezubu, tko pazi i broji korake i čine naših neprijateljah, znade, vijb i njpa što se sve sa protivne nam strane namirna na našu štetu i kako je njim svako sredstvo svato i neporočno gdjegod mogu naškoditi, bilo osobnim naših prijateljah, bilo samoj stvari, koju oni zamisle, brniti ih zagovaraju. A znade se, da imaju naši protivnici u rukoh sve, obćine, škole, pokrajinske i ostale urede, da ih ima svagdje, da im se bojati nije, a ipak radi žito za svoju, ako i čoravu stvar — ali u koji smo bogel, mi još da spavamo? Gaze nas, dave nas, odušaka nam nigdje neđaju, a mi da rukoj prekrizimo? I višeput se u ožalošćenoj duši svojoj upitavamo za razlog tomu snatrenju, pa kolikogod ga smis-

ljali, smisliti ga nismo mogli. Hoće li biti od koristit ove naše riječi? Bog dao!

Ali čemu ta tužaljka kod gornjeg naslova? Evo čemu. Od godine 1874. radi se o odkupu lošinjskih ostrvah: Sušaka, sv. Petra, Unjah i malih Skranah na korist krčke biskupske stolice i Zmajčeva sjemeništa u Zadru, a mi smo u stanju tekard danas učinili vrhu toga kojegod opazku. Govorilo se, da što nas briga za krčku biskupsku stolicu i zadarsko sjemenište, ali se govorilo nepromišljeno. Sve, da nas i nije briga za one otočane i za krčku biskupsku stolicu, što ipak nestoji jer su oni ljudi Hrvati pa nam stoji na srcu njihovo dobrostanje, a krčka je biskupska stolica stara hrvatska ustanova: u S. 10. zakonca od 3. listopada 1874., kojim se taj odkup i način tog odkupa ustanovljuje, bistro i jasno kaže se, da će se troškovi tog odkupa namiriti iz pokrajinskog istarske zaklade. A to bogme nisu trio, jer ako već ima pokrajina na to trošiti, bit će nam valjda ipak dopušteno biti, da li se troši razložito ili nerazložito, koliko se, na što se i kako se troši. Radi se dakle o džepu, našem džepu, a navada je reći: »*contii chiari, amici carie.*«

Već samo slovo zakona 3. listopada 1874. u S. S. 14., 16., 17. pokazuje namjeru zakonodavca, da se djelo tog odkupa ima čim prije obaviti u poštenoj i pravednoj valjda želji, da pokrajina što manje kod toga potroši. Sedma već, Bogu bud hvala, godina teče, da se oko toga radi a odpravljen je dosada tekard najmanji oteč sv-

Petra. Djelo tog odkupa povjereno je u S. 10. navedenom zakonu c. kr. okružnom poglavarstvu u Lošinju, kojemu su pridijeljene potrebite osobe i podana potrebita sredstva, da se djelo što skorija kraju privede. Dotično c. kr. poglavarstvo ima dakle sva potrebita pri ruci i neznamo čemu se toliko zateže sa tim blaženim odkupom. Što se tiče krčke biskupske stolice i zadarskog sjemeništa, možemo bez ikakvih okolišanja uvrtvriti, da oni nećine nikakvih zapriekah koje bi pričešle pomenutu radnju, dapače, da su nevjerojatno brzi u riešavanju podnesenih im pitanjah. Rećimo, da se odkup sv. Petra obavio u kratko vrijeme, što se ipak neusudijujemo uvrtvriti, ali što se radi ove već petu godinu na Unjah? I li da se obnovi pokop, ili da se guske ubijaju; jer za drugi razlog mi dolsta neznamo. Govorilo se, neznamo da li pravo, da je g. Ellushegg-u stalo bilo do mandata u pokrajinski sabor jedino za to, da bude u prigodi opravdati se kad bi mu se sa kojegod strane spoštunulo toliko zutezanje sa odmerjavanjem rečenog odkupa. Takvog upita prije odstupala naših zastupnikah g. Ellushegg u sabornici nije imao, kasnije još manje, a mi bismo ovo ipak radi znati za te razloge. Otvaramo mu dakle polje, da nam ihizjavi; a on će nam valjda priznati, da smo u interesu naše pokrajine uoblaštenj zapitati ga za nje.

Relosmo, da je c. kr. lošinjskom poglavarstvu pridijeljeno potrebito osobije za to djelo. Jedna od takvih osobah je pokrajinski mjernik, koji noima drugog posla

do li raditi za odkup navedenih ostrvah. Znimo, da se je poglavar g. Ellushegg tužilo na više mjestih, da mu je spomenuti mjernik lien, da ništa neradi, i da je najviše taj mjernik kriv što se Unije još nisu odkupile. Mi čemo to Ellushegg-u povjerovati. Ali kad mi je današnji mjernik svemu zlu kriv, čemu nije Ellushegg zatražio od pokrajinskog odbora, da mu sadanjeg lienog mjernika zamieni drugim boljim, vratnijim i marljivijem? A ako je on od pokrajinskog odbora zatražio marljivijeg mjernika, zašto mu ga ovaj nije dao? Ili je dakle Ellushegg zapustilo svoju dužnost, ili se je pokrajinski odbor oglušio svojoj dužnosti — aut aut — a nu štato tužne pokrajine koja daje, u koliko znamo, spomenutom mjerniku danomice 3 forinta.

Mi držimo ipak, da u tom grmu leži možda jedna noza ali ne sav zec. U S. 11. spomenutog zakona od 3. listopada 1874. navedenjuje se, da ima c. kr. lošinjsko okružno poglavarstvo čim stupi u život isti zakon, pozvati krčku biskupsku stolicu i zadarsko sjemenište, da mu dadu izkaznicu svih zemaljah podložnih odkupu kao i izkaznicu službene podložne odkupu kao i izkaznicu obsega i mjere pojedine dotodnarne, što su ju ista stolica i sjemenište vukli od pojedinih kmetovah ili kolonah uz opomenu, da će, oglušli li se bilo krčka biskupska stolica bilo zadarsko sjemenište tom pozivu, c. kr. lošinjsko poglavarstvo imati službeno postupati i stvar dokončati bilo i sa samim kmetovoi. To je naredjenje za to, da se kasnije djelo odmerjavanja lakše i brže obavli, jer neđaju svakih

Još se nemože reći, hoće li se ova pasmina dobro križati s domaćimi ovcami nu neki se gospodari brvale, da se je blago priučiti kraju i paši, ter je prilika, da će ova novotarija uroditi dobrim plodom.

Spomenuti nam je još to, da oni prazni što su dali u Klanu i Škalnicu iz početka nisu bili odlučeni za tamo, nego jedan za Puljsku okolicu, a drugi za otok Krk. Ljudi, koji su jih imali dobiti, pohojali su se troška prevoza. To nam se čini krivo. Najprvo nije bilo pametno sve praze doznati na Matulje, a od onde u Veprišac, a drugo, ako je onaj čovek u okolici Pule i onaj na Krku siromah, bilo je njihovim običnom dužnost, da jim pomognu k trošku.

Tako što učinilo se je neki mali početak za unapredjenje jedne strane gospodarstva seoskoga, za razložnije gojenjej domaće životinje ili, kako se reče, za stočarstvo.

Ova vrst gospodarenja jest jedina za istarski kras, osobito za kapitanat Voloski onda za otoke. Neki krajevi mogli bi samo od toga živiti.

Ali pojedini kmet, ako bi i hotio, nemože smisliti kapitale, da dobavi blaga.

Evo prilike, da si ljudi pomognu udruženjem. Što nemože jedan, to može 50 ili 100 ljudi. Na priliku uzmlimo Kastavščinu, gde se vendar nekako prežive i krajem vili. Pomoću obćinske kase moglo bi se dobiti svake godine jednoga junca dobre pasmine za plemo i mleko. Ili još bi bolje, da obćino kupu svake godine jednu junicu mlečne pasalne, kakovih ima po Koruškoj, Trolu itd. Takove junice mogla bi obćina dati poznatim pametnim gospodarom na spopolovinu pod pogodbu, da pose 7 godina ima se deliti plod na pol ili da gospodar sve odkupi ako plati obćini trošak junice i 6% interesa.

Župan ona županije morao bi imati pazku, da ide stvar u redu.

Kastavščina ima osobito leplj kravah u onom delu obćine koj daje mleko u Reku. Svaka ona županija, da složi po 1 forint od kućnoga broja, mogla bi s malom pomoću cesarske ili domaće kase kupiti sebi junca plemenite mlečne pasmine. Junac kod pametnoga gospodarca nelzgulbi vrednosti, draže bi se prodao nego kupio. S onim novel davatio bi se drugi i tako napred, a domaće blago sve bi bolje bilo kražanjem plemena.

Manje obćine još bi korisnije bile s ovakvim gospodarenjem. Seoski župani i svećenici morali bi osobito na to nagovarati puk. Samo s jednim dobitkom teško se žive. Što smo samo priliku dali s jednom obćinom, to valja za sve. Kastavsku obćinu smo spomenuli, jer tamo se može, samo ako se hoće. Mnogo naroda, mnogo može.

Pazite ljudi ove besede, jer siromaštva, ima crno pletko; svagde je i siromahnih, ali je zlo ako jih je mnogo. Pametnijim gospodarenjem gorija Istra mogla bi procvetati, kako se je dolnja opet zapomogla vinom.

Izbor izbornikah u Pomnjaju.

Kod poslednjih izborah t. j. g. 1883. bijaše obćina Pomnjau glavni stan talijanskih agitatorah. Pobjeda bijaše dođuše

smutnja i jer se poverjenstvo nestavlja u poglbed, da odmeri jedan komad zemlje za drugi ili da odmeri onoga koji možda odkupu predložen nije. Taj se § ipak obislužio nije ili se barem do sada nije obislužio za sve kmetove, jer znamo za slušajave, gdeju su vještaci prodenjali zemlje koje nisu odkupu predložene, čime se je samo vrijeme gubilo na štetu pokrajine i pojedinih stranakah.

Toj potrebi moglo se je inače mnogo sjegurnim načinom doskočiti, osobito za Sušak. Mi znamo, da se je bivši lošinjski sudac g. Flegar mnogo zalimao sa podignućem zemljištinca onog sudbenog kotura i znamo, da su njegovi zemljištinici u redu udinjeli bili. Kad je dakle gosp. Flegar htio otvoriti radnju za šušacki zemljištinik, presvjetli biskup krčki, kako čujemo, uložio je molbu na prizivno sudšte u Trstu moleći, da bude odgođena rečena radnja zemljištinika za Sušak do uredjenja odkupa onog ostrva, i kaže se, da je prizivno sudšte usvojilo molbu presvjetloga biskupa. Mi izvijevamo, da nam nisu poznati razlozi koji su potakli presvjetlog biskupa na takvu molbu, a još su nam manje poznati razlozi, koji su potakli prizivno sudšte, da rečenu molbu usvoji. Da znademoz da te razloge, možda bismo i mi svoje mnjenje zapustili; ali ovako budi nam dopušteno barem ga izraziti.

(Nastavit će se.)

na našoj strani, nu jedva da smo iznesli živu glavu jer su se tuji bili Talijani dobro zakorjenili. Naši izbornici misle, da će biti kod izborah sami, nisu se za borbu dostatno pripravili. Protivnici namamili su što silom što milom do 30 glasovah i to najveć iz županijah Truške i Marezije. Oslanjajuć se gospoda u Poreču na malenu većinu naših izbornikah u toj obćini uništili su naše poslanike u nadi, da će kod naknadnih izborah oni zadržati većinu. I zbilja dali su se tuj junački na posno. Zadržali su istimi sredstvi jedno 20 izbornikah više nego prvi put. Nu niti naši nisu dremali. Protivnici držeć, da su županije Truške i Marezije njihove, nisu se ovaj put za nje niti brinuli, te su se svi sredstvi obrili na Gažonice i Sergešane, koji su se takođerj dali zavesti. Nadalje, zadržali su prillično izbornikah u Pomnjaju, Manžanu i Planjaveh. Oni su radili tih u potuji, jedino se znalo, da putuje tuda s torbom nekakav brijač i pisar drn. Gambini. Naši nauprot obožurali se u svih ostalih sellh; sastajali se u dogovore, pazili na one koji imadu ili neimadu izborno pravo i napokom sastavili izbornu listinu. Trud naših nije ostao uzaludan.

Iz Svetmarja došlo mnogo biračah, skoro svi. Mladji i svjestijji došli u jutro a stariji i oni koji su punomoći poslali, došli o podan bojed se, da njim nebi punomoći valjalo ili, da bi naši mogli u manjini ostati. Svetmarci držali se kako se pristojci svjestim i zrollim biračem. Kod njih napreduje narodna svjest orljički korakom. Imadu narodnu glasu, ustrajaju štitaoncu, slava njim! Osim ovih poneli su se osobito Marezijci i Truškovci, biraći za koje su protivnici držali, da su njihovi. Oni su oprali dostatno mljohavost od prošle godine. Badavu su Talijani nastojali, da jih opet prikupe, da jih podimte.

Skoro polovica svih biračah bijaše iz Truškah i Marezije. Koštabonci i Krkavčani došli su mnogobrojni kano i prošle godine.

Sve se pripravljalo na odlučan boj. Izbornici dolazili u četah nu mjesto biranja, u Pomnjau. Liste izbornikah pripravile obe stranke. Liste izbornikah protivne stranke izpisala gospoda u koperskom magistratu, kako tvrđ obćinski tajnik iz Pomnjaju, čovjek više njih, nego naš. U obće u koperskom kotaru igrao je glavnu ulogu koperski magistrat. Sastivio sastanke i skupščine, razabiljao agitatore, sastavljao listne izbornikah. Nu čast mu!

Izbor započe u Pomnjaju u 9 satih u jutro; glasovalo se do 5 po podne, i to neprekidno, bez počinka. Glavni protivnički agitatori bijahu neki Bonin i Klaj, stare i poznate ptice talijanaške. U svemu glasovalo je 176 biračah; od ovih za našu listu 123 a za protivničku 53. Našli nećemo spominjati, jer bi morali sve imenice navesti, budi dakle svim čast!

Talijanaši uvidili za rana, da njim u Pomnjaju nećvatu ruže. Njim palo za rana sreća u gaće. Vode protivničkih agitatorah, dvojica koperskih inžinirat, Brati i Gambini, Marsich i Percott upoznali odmah zdvojnu poziciju. U zdvojnosti postali oni drzoviti. Jednoga od naših prvakah zapitali, čemu je došao u Pomnjau? On njim ne osta dužan, rekavši njim, da je došao vršiti svoje izborničko pravo, nu da se čudi, što tuj traže gospoda iz Kopra. Čim su opazili, da nemogu tim načinom dalje, a oni stali nuditi: *scaps decis*. Po najvi da su po 1, 2 i 3 for. U glavnom stanu pomješali se medju svoje vjerne, u nadi, da će u svoje mreže koju bezgljivu mihu uhvatiti. Nu bijaše njim uzaludan posao. Marsich da je nekoga birača kario, zašto da drži sa Svetmarci a ne sa Koparci, na što mu taj odgovorio, da je u Svetmarju rođen i kršćen, da se tuj Bogu molu, u obće, da tuj živi te da je naravno ako sa Svetmarci bira. Na poziv, da ide u gostionu na čaju vina, odgovorio je naš birač, da imade još 20 novčićah za vino. Neki drugi birač, da je odgovorio, da neide u gostionu sa Talijanaši niti za 50 for. Pripovieda se nadalje, da je g. Marsich raztrgao jednoinu našem biraču listu izbornikah te mu naricao svoju. Neka zahvali Bogu, da se nije namjerio na čovjeka tople krvi, jer bi bilo bahtah. Po svršenom izboru, pitala se gospoda iz Kopra:

tko je nastojao, da tako izbor izpade? Oni se zalsto nisu sjetili u svojoj nadutosti, da je to sve njihovo maslo; da je njihov i njihove stranke postupak otvorio oči našem seljaku, da se taj više nada od njih za nos voditi.

U samom Pomnjaju zasleplili su Koparci jednog tamošnjeg krcmara. Taj delija nije hotio dati našim biračem vina, rekavši njim — dakako slovenski — da on za Slovence neima vina. Dobro je, neka ga šteti za Talijanci Isto tako ponio se i drugi krcmar u Pomnjaju, koji je glasovao sa Talijanaši. Nakon izbora otišli naši birači u svoja sela, većinom u Marezije i Svetmarje, gdje su se na pobjedi veselili a krcmare Pomnjanske ostavili, da čeka svoje vino Koparcom. U Svetmarju bijaše osobito veselo. Tuj se sastala većina biračah. Napitnice zamjenjivala narodna glasu; narod bijaše veoma oduševljen. Koperska gospoda pobrala se za rana u svoje gnjezdo bojed se valjda, da nebi došli za zlo djelo još goru plaću. Tako se svršio izbor izbornikah u obćini Pomnjaju. Izbornici su sve čestiti i značajni muzevi pa će zalsto 7. t. m. kano jedan muž glasovati za naše predloženičke. Mi njim kličemo unapried: živili. U obće, čast biračem obćina Pomnjaju!

Izbori izbornikah u Buzetu obavili su se dne 24. maja. Odaslantik političke kotarske oblasti gospodin Lukež I opet sobotu, dan kad je iz nje najjunadnje obćine najteže došli glasovati. To je jedno. Drugo. Za obćinske izbore izpravilo se je listine biračelijah, te je tako mnogi naš u nje došao, kojega prije nije bilo, i birač obćinsko zastupstvo. Izbornikah za birače pokrajinskih zastupnikah nije mogno birati. Nije se glasovalo po novih, izpravljenih listinah, već po starih, punih pogreškah, po onih iz kojih je množina naših izpuštena. Našli je množina došla misleći, da ima pravo. Kud tamo, da nemože glasovat, jer nije u starih listinah. Treće. Čini se, da so nije mnogo gledalo na valjanost ili nevaljanost punomoći. Dragudansku i humjanska da je svaka dobro posla. Kad su naši sve to opazili, imenito pako, kad su saznali, da se glasuje po starih nevaljanih listinah, tad su izgubili svu želju za glasova nje. Tko je glasovao, tko nije, pobjeda bila je na protivničkoj strani. Budi njim, ali zadnja! Uz zakon, pravilnost i mar, kod svakih budućih izborah pobjediti će naši.

Pogled po svijetu.

U Trstu, 4. junija 1884.

Skupno ministarstvo pripravlja radnje za delegacije koje su netom u prošlih zasjedanjih saborah koli u Beču toli u Pešti izabrano bilo.

Bečka gospodaka kuća prihvativ u sjednici od 28. pr. m. ave osnovne i predloge, koji su bili na dnevnom redu, obavila je izbor u delegacije. Grof Taasice proglasi zatim u ime cara, da se zasjedanja odgadjaju.

Bečke službene novine donajaju carsko pismo, kojim se razpušćaju sabori austrijski, salburčki, štajerski, koruški, bukovinski, moravski, šlezki i vorarlberški. Najvažniji biti će svakako izbiri u Moravskoj, gdje se otimlju Česi i Niemci za većinu. Većina ta zavisi od izbornikah u velikom posjedu, inače je u zemlji ogromna većina naroda češkoga. Naknadni izbiri zastupnikah za zemaljski sabor Istre ovršit će se dne 7. t. mj. O uspjehu izborah neima dvojbe; ovi će zaisto izpasti onako kako pravidoš zahtjeva. U današnjih novinah čitamo, da se sastaje naš sabor u Poreču dne 9. t. m. Izbori obavit će se u sobotu a sabor se sastaje u ponedjeljak. Neznamo, kako da si protumačimo tu naglost.

U Dalmaciji neima pravog porredka premda se dugo glasalo, da se je narodna stranka izmirila sa namjestnikom barunom Jovanovićem. Brzovaj iz Splita donaja nam žalostnih vijestih. Tamo su bili naime oba duhovska

blagdana izgredi na dnevnom redu, a napokom je došlo i do tužnje izmedju Hrvatah i dalmatinskih irredentašah. Žalibože imade nekoliko metvih i ranjenih. U Splitu nebude pravog mira ni porredka, dok se nestane čvrstomnogom na vrat nemirnjakom Bajamotievte stranke.

Hrvatski sabor sastaje se sutra u Zagrebu. Narodna ili vladina stranka započela je već danas svoje sjednice.

Ugarska je sada zemlja izbornih izgredah. Izborni sastanci redaju se jedan za drugim a riedko koji prodje bez batinah i krvoprolića. Vladina stranka izači će bez sumnje pobjedonosna iz izborne borbe, a k tomu njoj je mnogo pripomoglo bezobzirno postupanje napram Hrvatom i volovski rat proti Beču. Madjari se kolju sada medju sobom nu kad treba, da potlače svoju sudržavljane, odurne njim Slavone, tad su svi složni na okupu.

Srbska narodna skupščina u Nišu postupa nemilosrdno sa šakom poslanikah, koji otkrivaju vladi njezine grihe. Ona je nedavno izključila dvojicu zastupnikah radikalne stranke jer su osudjivali vladino postupanje prigodom poslednjih izborah.

Crnogorska vlada odazvala se je želji turske vlade, da se na nekih crnogorskih mjestih podignu turski konzulati. Takovi konzulati biti će u Ulčinjui, Podgorici, Nikšiću i Bjelopavliću. Nadalje javljaju iz Cetinja, da će knez Nikola dati svomu narodu ustav. Dotočine zakone izradjuju čuvoni poznavatelji slavenskog prava dr. B. Bogišić.

Londonsko stanovništvo ustrušeno je noćju 31. p. m. novimi dinamitskim atentati. Na više mjestih prasnu je dinamit. Misli se, da su dinamit podmetnuli irski nezadovoljnici ili njihovi amerikanski prijatelji.

Konferenca za uredjenje financijalnoga pitanja Egipta sastala se ovih dana u Londonu. Zastupnik Egipta imade kod konference jedino savjetujuć glas.

Franina i Jurina.

Jur. Otkuda Franino tako zapuhan i crljen kako i kabanak.

Fr. Ah! prosim te nezanevotaj mi, zać su stvari za skočić a kože i puknot od smilna, kad se duju neke ter neke besudnoće.

Jur. Dunke pravi, ča ti je?

Fr. Ja sam ti tužan vrag, kad sam bil zadnji put va Baški, pokuzao ono lipo talijansko pisanje onoga škrivana z Drage — pak viš vraga — ona gospoda od politike va Pazinu — zeli to za dobru mudru a buduć su uvidili, da je ono sve po gramatiki, odlučili su provat, kako bi se i na šire dulo talijančariti, zać paraju, da va Baški mora bit puno onakovih mudrih glav.

Jur. Pak ča su ča učinili?

Fr. A ča ne! Nediju na 11. ovoga miseca su ti imeli raprezentanti sedutu va Baški pak tu ti gospodin Podestat i njegova desna ruka iz Drage propomili i prošili raprezentante, da potvrde da bi dobro hlo učit detcu i talijanski.

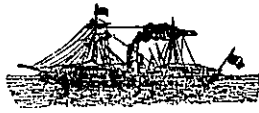
Jur. Puk se tomu čudiš! Ter Baščani gredu po moru, pak će njim valjda bit od potrije za škole potozat i lancano veživat — ter znaš, da Sarenajci govore, da se prez talijansko jezik nemore navigat — a va Dragi da bi bilo bolje i srećnije po talijansku i ove past.

Fr. Dobra je i ta, ma ja mislim drugu. Ako se dobro spominjaš, delat će se

Riža talj. f. 15-22.—; englezka f. 11-18.50 Bakalar f. 24.
 Petrović čvrsto držan po 1023 u bariljah; f. 12.— u sandučeli.
 Mast svinjeća prava po f. 65.—, englezka f. 61.
 Stanina slabo tražena po f. 61.—
 Maslo f. 70-95.— Lof f. 44-50 Narandje i li-moni od f. 2-4 sanduk. Rožići f. 5-8.50
 Lješnjaci f. 35.— Grožđe Sult. f. 19-23.
 Smokne f. 13-16.— Gralak f. 10-13. Pa-svič f. 11-15.— Leča f. 13-20.— Vuna bosanska f. 105-115. Istarska f. 110.— slabo tražena.—
 Kože strojena f. 140-160.— Volovska surove f. 46-55.— Janjeće 100 kom. f. 75-115. Zečje f. 24-35. Ljes Žilvja tražen, a cene uzdržane.— Sieno 90 nov. do 1.25.
 Šiavo bosanske i hrvatske f. 24-36
 Pšenica f. 9.25-94.— Kukuruz vlaški f. 7. 20 do 7.30; Banatski f. —8.25.
 Hrvatski f. 7.75. Kaž f. 7.42. Zed inadjarska f. 7.— Hrvatska f. 7.50 — Arbu-naška f. 6.25-7.
 Tržaniška burza: dne 4. junija 1884.
 Austrijski državni papiri f. 80.65-80.80 isti u srebru fr. —; isti u zlatu f. 102.57, austrijska renta for. 85.—
 Dionice narodne banke f. 859.— Kredit f. 308-309; Lloyd f. 620.
 London 40 lra sterlina for. 123.30—123.60; Napolioni f. 9.70 c. kr. cekini fr. 5.72; državne marke for. 59.65-59.80; francuske fr. 48.45-48.55.

Medjunarodna linija

iz Trsta ravno u New-York.
 Veliki parobrod prvoga reda plova na toj liniji ravno u New-York, ter primaju putnike i toglavnu uz najniže cione i uz najbolju poslužbu.
U New-York - Odlazak iz Trsta.
 Parobrodi:
 »East-Englia«. 3400 tonah dne 5. Julja.
 »Germania«. 3200 tonah dne 20. Julja.
 Putnici neka se obrate na:
J. TERKUILE
 generalnoga agenta za putnike. Via dell' Arsenalo Nr. 18. Teatro Comunale u Trstu.
 Kajuta za putnike 200 for. — podkrovlje 60 fr. — Radi vožnje trgovine ima se obratiti na **Emiliana** »Ant. Poglayna, generalnoga agenta.

Bogato skladište

željeza svake vrsti, dužine i veličine, oceli, žute miedi (otuna), olova, bakra (rama) kositra (cinka), željezine prosto i fino radjene, orudja za razne zanate i obrte, poljodjelskog orudja, raznih sprava za kuću i brodove, vagonah decimálnih i stolnih preporučaju

Chevesich i Miloveich

Palazzo Garciotti u Trstu.
 NB. Sva se domaća (tuzemski) roba raznišje slobodna od carine i po najnižih cionah.

Budimska gorčica

Preporuča se od najprvih liečiteljskih strukovnjakah tudjia i domaćih, kao najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvijek dobiti svježa punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lišakarnah. Vlastnici braća **Lozer** u Trstu.

Pruži sreću ruku!
500,000 maraka

Glavni zgoditak pruža velika hambrška novčana lotrija, koja je od države odobrena i zajamčena.

Najnovija razdoba novog plana ima tu prednost, da se tekom malo mjeseci kroz sedam razdoba od 100,000 srećakah 50,000 zgoditakah izvuce; medju ovimi je eventualno i glavni zgoditak od 500,000 maraka, specijalno

1 zgoditak a M.	300.000
1 zgoditak a M.	200.000
2 zgoditaka a M.	100.000
1 zgoditak a M.	90.000
1 zgoditak a M.	80.000
2 zgoditaka a M.	70.000
1 zgoditak a M.	60.000
2 zgoditaka a M.	50.000
1 zgoditak a M.	30.000
3 zgoditaka a M.	20.000
3 zgoditaka a M.	15.000
2h zgoditaka a M.	10.000
50 zgoditaka a M.	5.000
100 zgoditaka a M.	3.000
250 zgoditaka a M.	2.000
500 zgoditaka a M.	1.500
515 zgoditaka a M.	1.000
1.030 zgoditaka a M.	500
22.468 zgoditaka a M.	125
19.000 zgoditaka a M.	300, 150, 124, 100, 94, 67, 40, 20.

Vozni red vlakova na kolodvoru u Trstu.

- Odlazak iz Trsta:
- 7.— u j. (brzovlak) za Boč, Zagreb i Rieku.
  - 10.— u j. (pošt.vlak) za Boč, Zagreb i Poštu.
  - 6.30 u v. (pošt.vlak) za Boč, Zagreb i Rieku.
  - 8.30 u v. (brzovlak) za Bač i Poštu.
  - 6.45 u v. (mješ.vlak) za Bud.-Loobon, Villach.
  - 7.20 u j. (brzovlak) Nabresina-Miljotke-Rim.
  - 9.10 u j. (Omnibus vlak) Nabresina-Miljotke.
  - 9.— u podnoje (Omnibus vlak) Nabresina-Miljotke-Rim.
  - 4.50 u v. (Omnibus vlak) Nabresina-Miljotke-Milana.
- Dolazak u Trst:
- 6.30 u j. (mješ.vlak) iz Villach-Culj-Loobon.
  - 8.42 u j. (brzovlak) iz Pešte-Zagreb-Karlova.
  - 10.50 u j. (pošt.vlak) iz Beča, Riecke-Zagreb-Karlova.
  - 6.30 u v. (pošt.vlak) iz Beča-Pešte-Zagreb.
  - 10.05 u v. (brzovlak) iz Beča-Riecke-Zagreb.
  - 7.37 u j. (Omnibus vlak) iz Milana i Miljotkah.
  - 8.10 u j. (Omnibus vlak) iz Rima, Milana i Miljotkah.
  - 7.37 u v. (Omnibus vlak) Kormonsa-Nabresina.
  - 9.52 u v. (brzovlak) iz Milana-Miljotke-Nabresina.
  - 12.36 u noć (Omnibus vlak) iz Rima, Miljotkah iz Boča (via Pontona).

Objava.

Podpisani časti se obznanniti, da je ovlšten prodavati od prvoga srpnoskog dlou. vinarskog družtva u loku glasovitog srpnoskog vino u bačvi i butiljah; kao i na svih svjetskih izložbah odlikovanu šljivovici i Cognak. — Istodobno razpauva na veliko i malo izvrstan, su zlutom klijanom na tršćanskoj izložbi nagrađen sir (kravljica 1/2 kilo) od g. grofa Jos. Draškovića u Blaznu. Izvršavajuć naručba po najnižih cionah.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štice, inuade se taj liok po dr. Malicu smatrali kao patvoren

Gviet proti trzanju.
 po dr. Malicu.

Jo odlično najbolji liok proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolost u križu, živci, otokli, utrdnuhnu vdom itd.; ako se vohi i kratko vrijeme prestatu posvena trzanje, što dokazuje množina zahvalnih liok. Traži se samo **sviet** (Obramb. znamka) proti trzanju po dr. Malicu — us priloženo stamjenje; i. staklenica 60 nov.

Zahvala.
 Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razno domaćo lekove bezuspješno rabila. Pošto se je pakto bolest što dalje sve vedma pogorsovala a ona nija kroz više danah više na nogu stati mogla, sjestih se na vaš dr. Malice kostoboljni liok za 50 novč. te od ga odmah naručim. I u istinu imao je sudbini uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrijeme upotrijebila valno povra iz svih bolih oslobodila. Punim ovdjehovljenim priznanjem dakto dr. Malicev kostoboljni gviet kao izvrstan liok te ga svakom bolestitiku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izrečem pako najrednošnju hvatu; svim stovanjem.

Franz Jug.
 posjednik u Smarj kod Colja.

Nepogrješivo!

Svak dobije iznova natrag, kod koga hi moj sigurno djeluje

ROBORANTUM
 (rodjivo sa bledorast)

benaspješnan ostao. Isto tako sigurno djeluje protiv čelavosti, kapavosti nosa, peruti i ozeljenju. Uspjeh visho putnim trzanjem zajamčeni. Originalno boco po 1. for. 50 nč. i bocu sa probu po 1 for šalje

J. Grolieh u Brnu.

Roborantium opetovno upotrijebljen pokazuje također dobar uspjeh protiv slabosti i glorobolji.

Glavni depot za Primorje u Trstu: Patar Slucovich, farmacia ala Mrlina, Via Sanita broj 13. — U Rovinju: G. Tromba, liekarnik.

Zadar: N. Anđrović, apot. — Split: N. Aljinović, Gorica: C. Cristofolatti, apot. Rieka: C. Silhavy, liok Put: A. Rodin. — Sarajvo: Ed Pleyela, apotekar k caru austrijskomu. — Novi Sad: G. Pluščić, apot. Zagreb: C. Aranzim, apot. — Tamo se može također dobiti *Bau de Hebe*, istočno sredstvo ljepote, koje nadrži sviežost i bioleću puti. Ciena 83 novčica. — *Bouquet du Serail de Grolieh*, vonj za rubce i elegantan sviet. Ovo je liecor svih vonja. Radi vanredno lijepe sprave, sluzi i kao dar za žozić i inendani. Ciena for. 1.50

Ručna mlatila

prve vrsti dobivaju se po cieni, isto tako strojevi za veti i čistiti žito kod

Schwitzka i Comp.

Trst, Via Zonta 5.

Vojnička pripravnica LATOSCHINSKY-A

od godine 1869. postojeća i od visoke vladi ovlaštena za jednogodišnje dobrovoljce, kadete i pričuvene oficire.

Via Valdirivo Nr. 18.

Onaj mladog gospodi, koja prvim oktobrom kao jednogodišnji dobrovoljeci u c. kr. vojsci stupiti kane, preostalo vrijeme samo do konca septembra t. g. na se priprave za dotični izpit. Primiđu se novi piromet dveimice od 12 do 20 u školskih profesorah, gdje se također dobiva program i imenik 600 pitomacah, koji su dobili uspjehom izpit jednogodišnjih dobrovoljcah položili.

Pronadaj !!

Neumernom istraživanju dr. pl. Bondena posredilo se komično pronaditi

mastilo za vlase

od koga se može kazati punim pravom, da posve odgovara svojoj svrsi. U najkraće vrijeme pomoziti i okropiti to mastilo vlase i brađu i zapriječiti izpadanje istih.

Izumitelj jamči za siguran uspjeh.

Ciene po flakoniu for. 2.—

Pravo nepotvorano može se dobiti jedino u liekarni B. Zanetti u Trstu ija Nuova br. 27.

Za svako doba godine

preporučaju se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za erkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, odlič velike nedjelje, plač Gospin, sižuha na mrtvi dan, Svesvete, Božić, Mlado Hajo, Vodokriž, Svietčenie i ostale Gospine biagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih svetih, kako se služi sv. misa starobavski, oclji na sv. Jurj, Sv. Ante, apošta i sv. Cirila i Meturava »Narodnoga Listaa u Zadru. Maliko zapada fr. 2.—, a vezan u koži i pozlačen fr. 2.70. Tko pošalje novce unapred, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kuću bez kakva pošarskoga troška.

Kaufmann i Simon

bankovni zaved i mienjarice u Hamburgu.

PS. Hvalimo ovim za dosadanje povjerenje, te molimo da se svatko osvjedoči o velikoj nađi na dobitak iz službenog plana.

3000	ostanakah sagovah	5000	odrezakah sukna
(10-12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nč.		(3-4m.), u svih bojah za ciele mužke odjeće, šalje pouzrećem po 5 f. odrezak.	
L. Storch, tvorničar u Brnu.		L. Storch u Brnu.	
Trar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti.		Trar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.	
Uzorci se šalju za marku od 10 nč.		Uzorci se šalju za marku od 10 nč.	